

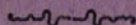
CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

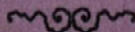
S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 5. zvezka.

Binkošno premišljevanje	129
Tretjeredni nagovori. 5.	134
Častiljiva Joana od Križa, devica 3. reda	141
Vaje duhovnega življenja. V. Pogl. O krotanju hudih nagnjenj in strasti	143
Duh tretjega reda sv. Frančiška. 5. Tretjerednik in molitev	146
Ivanka Sinjska, daljmatinska tretjerednica. IV. Početek skušenj. (Konec tega poglavja)	154
Moli in zmagal boš!	157
Priporočilo v molitev	158
Zahvala za vslišano molitev	159
Prošnja iz Mostara	159
Za kitajski misijon	159
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1909. Mesec maj	160

V GORICI
Narodna Tiskarna
1909.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): 1 K 50 k.
Naslov za naročila: „Cvetje“ frančiškanski samostan v Gorici.

Ido e Eulalia.

(Dalje).

Poleg vsega bogatega besednega zaklada latinskega ima evlalija pravico do gerških besed, ki so bile že v staro latinščino sprejete in seveda tudi do tistih, ki so se sprejele pozneje v znanstveno terminologijo ali so sploh kakor že bodi dandanašnji v mejnarodni rabi. Pa tudi drugih mejnarodnih besed iz katerega koli jezika vzetih nočemo izključiti, samo da se morajo pokoriti glasoslovnim zakonom evlalije, in kar je iz romanskih jezikov, koliker se da, polatiniti. Iz nemščine se sprejme n. pr. feudo, steura, sála, marescalco, norde, sude, este, ueste, itd.; iz angleščine: budgette, claune, clubbe, lynche itd.; iz francoščine: cheffe, chauvinismo, equipágio, homágio, journále itd. (izgovoriti kakor je pisano, torej ne: šeffe, šovinismo, žurnále; poslednje bi bilo bolje polatiniti: diurnálie, tako morda tudi raji capo ko cheffe, nasproti je skipatico in hominatico že preoddaljeno, in calvinismo pomeni kaj drugega).

Nikaker pa ne bi bilo sprejemati zgolj nacionaljnih besed, kakor je iz nemščine sprejel esperanto in ido: nur, ofte, helpi, lerni, majstro itd.

Izreka v evlaliji mora biti, kakor smo povedali, staro-latinska. Naš francoski recenzent je pristavil besedama „antiqua latina“ vprašaj (?). Kaj je hotel vprašati ž njim, ne vemo natanko, morda, ali nas je prav razumel, ker se mu zdi to neverjetno, morda, ali vemo, kakšna je bila staro-latinska izreka, ali morda kaj vem kaj. Ako prvo, radi priterdimo: evlalija naj se derži staro-latinske izreke. Na drugo je treba pač nekoliko pojasnila. Ni še davno, kar smo brali v nekem italijanskem časopisu (Civiltà cattolica), da nihče ne ve, kako so stari izgovarjali svojo latinščino, saj ni nikoger na svetu, ki bi jih bil slišal. Z enako pravico bi se smelo reči, da ne vemo, kako so se stari Rimci oblačili, ker ni nikoger več na svetu, ki bi bil katerega videl. Kedor ni popolnoma tujec v sedanjem jezikoslovju, ta ve, da je staro-latinska izreka in nje sprememba v teku stoletji jako dobro znana. Primeri mej drugim: Seelmann, Die Aussprache des Latein nach physiologisch historischen Grundsätzen. Heilbronn. 1885.

Ali zakaj pa se ne bi poprijeli v pomlajeni latinščini raji nove, moderno-latinske izreke? — Odgovor je vprašanje: Ketere pa? Angleške ali francoske menda ne. Italijani priporočajo svojo in res se je bralo pred nekaj leti, da so neke francoske nune, ki so po latinsko brevir molile, namestu svoje francoske vpeljale italijansko izreko, torej: „Jam lučis orto sidere Deum prečemur suppličes“ namestu: „Žan lüs-siz ortó sideré Deón pressemür süplüssés“ itd. Ali pa bi Francozom sploh vgajala italijanska izreka, ne vemo; glasovi *c* (= *ts*), *ç* (= *tš*), *dž* so jim pač tuji. Tuji je *ç* (= *ts*) tudi Angležem in Špancem; tudi oni bi torej najberž ne sprejeli radi italijansko-latinske izreke. Nemcem in nam Slovenom se vpira *dž*; sicer pa nam je italijansko-

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXVI. tečaj

V Gorici, 1909.

5. zvezek.

Binkoštno premišljevanje.

Binkošti, lepi pomladanski praznik! Daj nam ga Bog k tvoji časti veselo obhajati! K tvoji časti, Bog edini v bistvu, Bog trojni v osebah, Bog Oče, Bog Sin, Bog Sveti Duh! K tvoji časti zlasti, Bog Sveti Duh, ki si izvolil ta lepi čas, da si prišel na učence Gospodove, zbrane v Jeruzalemu, ter jih napolnil sè svojimi darovi. O napolni ž njimi tudi mojo vbogo dušo, tudi moje merzlo serce, in daj, da te bom znal prav častiti, da te bom mogel resnično in serčno ljubiti! Ali nihče ne ljubi, česar ne pozna. Da pa more človek Boga poznati, zato se mu je moral on sam razodeti. In to je storil. Bog se je razodel človeku v svojem bistvu, ki je eno, in v svojih osebah, ki so tri.

Bog Oče se je razodel po stvarjenju; vstvaril nas je zmogne spoznati velika njegova dela in iz njih sklepati na njegovo vsegamogočnost in neskončno modrost. Hvala ti bodi, o Bog, za to! — Le malo more sicer umeti vbogi človeški razum tvoje vsegamogočnosti in neskončne modrosti; vender to malo je že neizmerno veliko in narašča od stoletja do stoletja, od leta do leta. Kako pičlo je bilo, kar je vedelo človeštvo pred menj ko tisoč leti o tvojem neizmernem stvarjenju, večni Bog!

In v kake nepojemljive daljave nam kaže današnje zvezdoslovno znanje; kako nepreštevno množico svetov, in vsi so delo tvoje vsegamogočnosti, tvoje modrosti! Pa ostanimo na naši mali zemlji! Koliko novega spoznanja se nam ponuja tu leto za letom, koliko do sedaj neznanih natornih prikazni in postav se nam odkriva samo v teh delih človeškega znanstva! Hvaljen bodi za to, nebeški Oče, in odpusti njim, ki lahko spoznavajo to, tebe pa iz vsega tega nočejo spoznati! Daj jim sprevideti njih zmoto, da ne bodo sè svojim slepim znanstvom škodili sami sebi in tudi mnogim drugim, mnogim priprostim dušam, ki jih potezajo za sebo, ki jih vlečejo proč od tvojega Sinu, našega odrešenika in zveličarja. Slava Očetu — in Sinu!

Tudi Bog Sin se nam je razodel; razodel po svojem večlo-večenju in odrešenju našega rodu od izvirnega greha. Večna hvala ti za to, Gospod in Bog naš, Jezus Kristus! Večna hvala ti, da si nas prišel učiti, kako dobrega očeta imamo v nebesih in kako ga imamo ljubiti iz celega serca, iz cele duše, iz vseh svojih moči; hvala ti, da si nas prišel učiti tudi, kako imamo ljubiti eden drugega kaker samega sebe, kako imamo ljubiti celo svoje sovražnike! Večna hvala ti, da si vstanovil in na terdno skalo postavil sveto katoliško cerkev, ki nam ima nedotaknjen ohraniti tvoj nauk ter nam deliti tvoje svete zakramente. Večna hvala ti, da si nam obljubil svojega Svetega Duha ter ga poslal od Očeta, da nas tolaži in razsvitljuje. Ne! nisi nas zapustil sirot, dal si nam tolažnika, da ostane pri nas na veke. Slava Očetu in Sinu — in Svetemu Duhu!

Tudi Bog Sv. Duh se je človeštvu očitno razodel. Petdeseti dan po veliki noči, ko so bili učenci Gospodovi skupaj na enem kraju, se je zaslišal na enkrat z neba šum kaker prihajajočega velikega vetra in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli in prikazali so se jim razdeljeni jeziki, kaker ognja, in vsedel se je na vsakega izmej njih in napolnjeni so bili vsi sè Svetim Duhom in začeli so govoriti v vsakoverstnih jezikih, kaker jim je Sveti Duh dajal izgovarjati. (Dj. ap. 2, 1—4). Priče tega razodevénja Sv. Duha so bile množice ljudi od vseh strani tedaj znanega sveta, ljudi, ki so se bili zbrali k prazniku v Jeruzalem, in so slišali govoriti neučene galilejce v svojih jezikih, v katerem je bil kateri rojen. Vsaki se je lahko prepričal, da se razodevlje tu božja moč, da je navdal aposteljne Sv. Duh, duh

učenosti in serčnosti, tisti duh, ki jim ga je obljubil poslati Jezus, ko se je poslavljal od njih. Od kod bi bili sicer imeli preprosti ljudje, kaker so bili negdanji ribiči, toliko znanje jezikov, in boječi, kaker so bili do tedaj, od kod bi bili vzeli pogum, ki so ga kazali sedaj in odslej noter do smerti?

Čast in slava ti, Bog Sveti Duh, ki si razsvitljeval in oserčeval svete aposteljne in marternike in vse svete skozi vsa stoletja, ki razsvitljuješ in krepčaš tudi še zdaj verne katoliške kristijane, in vodiš in vladaš našo sveto katoliško cerkev! Rad verujem vse to; ali, o Bog Sveti Duh, umeti sè svojim slabim razumom, o kako malo morem! Premalo, da bi te mogel ljubiti, kaker je moja gotova dolžnost! Kje naj iščem poduka, kje najdem pomoči, če ne pri tebi samem, o Duh Sveti? Pridi torej, pridi in daj mi prav premisliti tvojo božjo delavnost v cerkvi Kristusovi, tako premisliti, da te vender enkrat začnem v resnici ljubiti iz celega serca, iz vse duše, sè vsemi svojimi močmi.

Sv. Pavel primerja cerkev Kristusovo telesu, keterega glava je Kristus. Bog Oče „je njega dal glavo čez vso cerkev, ki je njegovo telo“. (Ef. 1, 22. 23). „In on je glava telesa cerkvenega“. (Kol. 1, 18). Udje tega telesa smo mi verni kristijani. Kolika čast udom, ki so sklenjeni v eno telo s tako glavo! In serce tega telesa, in kri, ki se iz njega pretaka po vseh udih? Kedo je to, ako ne Bog Sveti Duh? O kolika sreča, da sem tudi jaz vbožec ud tega svetega telesa! Če telesni udje slušajo glavo, ki je nad njimi, in ljubijo in hranijo serce, ki je v sredi mej njimi, ali ne bomo tudi mi, duhovni udje svete cerkve, slušali glavo svojo, Boga Sinu, Jezusa Kristusa, in ljubili in zvesto hranili serce, Boga Sv. Duha, ki razliva v nas vse svojo posvečujočo milost, da nas greje in živi in v ljubezni božji vzderžuje?

Dalje primerja sv. Pavel cerkev Kristusovo hiši božji „sezidani na podlago aposteljnov in prerokov in poglavitni vogálni kamen — pravi — ji je sam Kristus Jezus in na njem je vse zidovje sestavljeno in raste v svet tempelj v Gospodu, v katerem ste tudi vi vzidani v prebivališče božje v Duhu“. (Ef. 2, 20—22). Tudi mi vsi katoliški kristijani smo torej kameni v zidu te hiše božje. In zato pravi sv. Pavelj drugje: „Ali ne veste, da ste tempelj božji in Duh božji v vas prebiva?“

(1. Kor. 3, 16). O, kolika čast, kolika sreča za nas, da smo tako sklenjeni z Jezusom, Sinom Božjim, v zidovju enega poslopja! In kolika čast, kolika sreča za to poslopje, da prebiva noter sãm Bog Sveti Duh! Človek, ki ima svojo hišo in v nji stanuje ko gospodar, o, kako jo ima rad, kako skerbi za njo, kako jo čedi in lepša in popravlja! Hiša, ke bi pamet imela, bi mu bila hvaležna, ljubila bi ga, kaker dobrega očeta ljubi družina. Mi kristijani, duhovna hiša Sv. Duha, pa nismo mertvo poslopje, mi živimo, mi imamo pamet od Boga; ali ne bomo torej ljubili očeta in gospodarja, ki v nas prebiva, in nas ljubi in vzderžuje in skerbi za nas? Res je Sv. Duh ko Bog povsod pričujoč, kaker je povsod pričujoč ko Bog Oče in Bog Sin. Ali kaker je Bog Sin še prav posebej ko Bog in človek pričujoč v naših iz kamenja zidanih cerkvah v posvečenih hostijah, tako je Bog Sv. Duh še prav posebej pričujoč v duhovni cerkvi Kristusovi, ki smo mi sami. — Ali od kod naj vemo mi, od kod ve to sv. Pavel, da smo res tempelj božji in Duh božji v nas prebiva? Iz besed Jezusa Kristusa, ki je obljubil svojim vernim, da bo prosil Očeta in nam bo dal drugega tolažnika, da ostane z nami na večno, Duha resnice, ki ga svet ne more prejeti, ker ga ne vidi in ne pozna, „vi pa“, pravi, „ga boste poznali, ker bo pri vas ostal in mej vami prebival“. — V resnici, če je Mojzes smel reči Izraeljcem, da ga „ni druzega ljudstva takovelicega, da bi imelo bogove tako blizu, kaker je naš Bog pri vseh naših molitvah“ (Deut. 4, 7), koliko bolj velja to za nas katoliške kristijane!

Ali ne le blizu nam je naš Bog; zveza njegova z nami je taka, da ne more biti tesneja. To nam kažete že obe te primeri, pa nam poterjuje še tretja, ki nam jo tudi sv. Pavel podaja, kjer pravi, da je mož glava žene, kaker je Kristus glava cerkve, in naroča, da naj možje ljubijo svoje žene, kaker je tudi Kristus ljubil cerkev in je samega sebe dal za njo, da bi jo posvetil, in naposled sklepa, da je zakon velika skrivnost, „jaz pa pravim v Kristusu in cerkvi“. (Ef. 5, 25. 26. 32). Zveza Kristusova s katoliško cerkvijo je torej v duhovnem pomenu tista kaker zveza moža sè ženo, zakonska. Kerščanski zakon je velik zakrament, to je, velika skrivnost, ker ima biti podoba ali posnetek zedinjenja Kristusovega s katoliško cerkvijo. — Tudi sv. Janez ima v Skrivnem razodevenju podobno primero:

„In jaz Janez“, pravi, „sem videl sveto mesto Novi Jeruzalem gredeč dolu z neba od Boga, opravljen kakor nevesta olepotičena svojemu možu. In slišal sem velik glas od prestola rekoč: „Glej šotor božji z ljudmi in prebival bo z njimi in sam Bog ž njimi bo njih Bog“. (Apoc. 21, 2. 3). — „Sveto mesto Novi Jeruzalem“ imenuje katoliško cerkev v njenem poveličanju in in primerja jo z nevesto olepotičeno svojemu možu, ki je Kristus. — Iz tega je očitno, da tudi v Visoki Pesmi pomenita ženin in nevesta Kristusa, Boga Sinu, in njegovo Cerkev. Ljubezem mej njima pa, ali ta, ki jo neti, je Sveti Duh, ki po obljubi Kristusovi prebiva v katoliški Cerkvi in bo v nji ostal na veke. On se more imenovati, kakor se je imenoval sv. Janez Kerstnik, prijatelj ženinov, „ki stoji in ga sliši in se silno veseli zavoljo glasu ženinovega“. (Jan. 3, 29). Kako imenitna in blagodejna je delavnost tretje osebe božje v katoliški Cerkvi tudi po tej primeri! Koliko hvalo smo dolžni Bogu za njo!

O Bog, Sveti Duh, ki v katoliški Cerkvi, pa tudi v vsaki verni duši, ki je v tvoji posvečujoči milosti, prebivaš kakor serce v svojem telesu, kakor gospodar v svoji hiši, in nastopaš ko prijatelj ženinov, ki mu vodiš nevesto, o, vsmili se tudi moje vboge duše, pridi in prebivaj v nji, hrani jo sè svojo milostjo, očiščuj jo, posvečuj jo, vodi jo k njenemu večnemu ženinu na dom Boga Očeta vsegamogočnega!

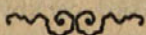
Hvaljen Oče, Sin in Sveti Duh, isti sami in edini Bog, na vse veke vekov. Amen.

O p o m b a.

Tri primere v spred stoječem premišljevanju lepo kažejo, kako imenitno in potrebno je delo Sv. Duha v katoliški Cerkvi, Očitno je pa tudi, da smo mu dolžni za to hvalo in zahvalo, in to mu najbolj izkazujemo s tem, da se radi in veseli vdajamo njegovim navdihom ter ga ko tretjo božjo osebo tudi posebej častimo, s tem da njegov praznik, binkošti, z veliko pobožnostjo obhajamo ter se nanj tudi z devetdnevnico pripravimo. Ta devetdnevnica se začne v petek po prazniku vnebohoda Kristusovega. Priporočamo jo vsem bravcem „Cvetja“, zlasti pa udom velike bratovščine Sv. Duha. O tej bratovščini smo ob svojem času več povedali. Kedor se ji želi pridružiti,

naj se oberne na podpisanega pooblaščenca v frančiškanskem samostanu v Gorici. Ob enem naj naznani, kedaj hoče v ta namen svete zakramente prejeti. Še boljše bo, ako se jih ob enem več oglasi z enakim naznanilom.

P. Andrej Golob.

Tretjeredni nagovori.

P. K. Z.

5.

Bodite torej razumni. . . .

Mat. 10, 16.

Kaker se iz enega greha rodijo drugi, tako iz ene čednosti druge izvirajo. Kaj ne, dragi bratje in sestre v Kristusu in sv. Frančišku, to mi boste lahko poterdili tudi iz svoje skušnje. Ali — o, kako kmalu zabrede človek iz ene v drugo še večjo napako; nasproti pa, koliko truda in bojev je treba, če hočemo napredovati v čednostih! In ves trud in napor bi bil zastonjke ne bi pomagal ljubi Bog sè svojo mogočno milostjo.

Ali Bog rad pomaga vsakemu, ki ga prosi; pomagal bo tudi vam, dragi bratje in sestre, in, če le hočete, napredovali boste od čednosti do čednosti, dokler vas pokliče k sebi v sveta nebesa, kjer ga boste gledali od obličja do obličja.

Giejmo torej zdaj, po katerih čednostih se ima nadalje ozirati dober tretjerednik, ki se je vterdil v ponižnosti in krotkosti ter povzdignil v ljubezni do Boga in do bližnjega. Gotovo pač po najpotrebnejših poglavitnih čednostih, in take so, kaker veste iz katekizma, štiri: modrost, pravičnost, serčnost in zmernost.

Da so to poglavitne čednosti, ki se morajo kazati v vsem našem dejanju in nehanju, to je tako očitno, da so videli in spoznali že več sto let pred Kristusovim rojstvom sè samim svojim zdravim razumom stari ajdovski modri. Od leta 469 do 399 pred Kristusom je živel v Atenah, najimenitnejšem mestu na Gerškem, dober mož jako bistrega uma, ki je vse svoje življenje dni v radovoljnem vboštvu le o volji božji in človeških dolžnostih premišljeval ter se neprenehoma trudil samega sebe in

svoje someščane, zlasti znanja željne mladeniče, v lepih čednostih uriti in povzdigniti. Ali Atenci mu za to niso bili hvaležni; čisto po nedolžnem so ga obsodili k smerti in Sokrat, sedemdesetleten starček, je moral v ječi piti strup, najboljši človek, kar jih je imela pred Kristusovim rojstvom gerška zemlja; ne bo napak, ako rečem, da je bil nekaka predpoda Kristusova mej paganskimi narodi, ali, kaker so ga tudi cerkveni očetje imenovali, vzgojevavec in voditelj h Kristusu. V resnici se moremo še dandanašnji mnogo lepega učiti iz njegovih pogovorov, kaker sta nam jih zapisala dva najboljša izmej njegovih učencev, Ksenofont in Platon. Zlasti je ravno Sokrat bil, ki je prvi razločeval štiri poglavitne čednosti *), kaker jih še dandanašnji našteva kerščanski nauk in katoliško bogoslovje opisuje.

Perva mej temi štirimi čednostmi se imenuje pri nas navadno modrost. **) Mogli bi jo morda tudi razumnost ali previdnost imenovati. Ali nobeno teh imen ni tako omejeno, da bi nam to čednost edino pomenilo.

Skušajmo torej z več besedami povedati, ketera iu kakova je ta modrost, ki jo imenujemo prvo mej dejanskimi čednostmi. Vprašajmo se, kakšno mora biti najprej vse naše dejanje in nehanje, ali ne modro? Vprašajmo se dalje, kedaj pa je naše dejanje in nehanje res modro? Kajne da tedaj, keder svoj namen dosežemo s tem, kar storimo ali opustimo. Pa kakšen namen, ali slab? Ali je bilo naše dejanje ali nehanje modro, če smo ž njim slab namen dosegli? Ne, ker nam nigdar ne more v resnici koristiti, kar je sè slabim namenom opravljeno. Tako dejanje se more imenovati zvito ali prekanjeno, modro pa ne. Modro je v resnici le tako dejanje ali nehanje, ki nam da dober namen doseči.

Modro je n. pr. v mladosti se učiti, da si more človek pozneje sè svojim znanjem pridobiti, kar potrebuje zase in za svojo družino. Modro je slabih priložnosti se varovati, da si ohranimo dobro ime ali premoženje. Vender brez višjega namena ta modrost pred Bogom še ni kaj posebnega. Mnogi so

*) Plato, De republ. IV.

**) V herv. in malorusčini: mudrost, v velikorusčini: blagorazumije, v češčini: opatrnost, nem. Klugheit, lat. prudentia; ime sapientia (Weisheit) se daje v sedanjem bogoslovju le intelektualni (umstveni) čednosti, na kar našega imena modrost ni lahko omejiti. P. St.

si tudi v poganstvu sè svojimi naturnimi zmožnostmi mogli pridobiti tako modrost in morejo si jo pridobivati tudi danda-našnji celo popolnoma brezverni ljudje.

Kerščanska modrost je vse kaj višjega in lepšega in se more tudi le po čeznaturni poti pridobivati ko dar Boga Sv. Duha. Kerščanska modrost je torej tista čednost, ki dela človeka sposobnega pri vsem svojem dejanju in nehanju prav presoditi, kaj je volja božja, in kateri so pravi pripomočki, da se doseže, kar je volja božja, in zaderžki s poti spravijo. Tudi nekako pravilo ali ravnalo drugim dejanskim čednostim je kerščanska modrost; meje namreč jim stavi, ki jih ne smejo prestopiti na nobeno stran, če hočejo ostati čednosti.

Vzemimo serčnost. To je lepa čednost, ali le dokler je v svojih mejah. Prevelika serčnost je prederznost, torej ne čednost več, temuč napaka. Nasproti, ako je serčnosti premalo, je to boječnost ali bojzljivost in torej spet napaka. Prav tako so razne druge čednosti v sredi mej dvema nasprotnima napakama in čednosti le toliko časa, dokler so sklenjene z modrostjo. In koliker večja je modrost, ki jih vodi in vlada, tolikanj večje in lepše so tudi one.

Doveršenost modrosti pa bo dosegel tisti, ki ima vse svoje misli in želje, vse svoje besede in vsa svoja dejanja obrnjena k poslednjemu in najvišjemu namenu, ki je čast božja in čeznaturno zedinjenje z Bogom v večnem zveličanju.

Te modrosti se torej učite tudi vi, dragi bratje in sestre, in od koga bi se je mogli bolje ko zopet od včlovečene večne modrosti božje, Jezusa Kristusa, od njegove preblažene matere, najmódriše device Marije, in od svetega vbožčka asiškega, očeta našega Frančiška?

I.

Jezus Kristus, ko včlovečeni Sin Božji pravi Bog, je ko tak neskončna modrost, ki je človeška slabost ne more zapopadati, še menj dosežati. Ali, kaker človek, je tudi on, kaker beremo v evangeliju, „rastel v modrosti“ ne le „pred ljudmi“, temuč tudi „pred Bogom“, torej ne le navidezno, temuč v resnici, ker božja modrost in vsegavednost ni lastna človeški natori; po nji, po človeški natori, je mogel torej napredovati v modrosti, mogel se je učiti. V resnici je ko 12-letni deček ostal v Jeruzalemu v tempelju v sredi učiteljev ter jih poslu-

šal in izpraševal in, ko dober učenec, tudi sam se dal izpraševati. In čudili so se vsi, ki so ga slišali, nad njegovo razumnostjo in njegovimi odgovori. Hotel se je učiti, kaker je bilo primerno njegovi človeški naturi, vendar seveda ne iz prazne človeške radovednosti, temuč iz višjega namena, kaker je Mariji naravnost povedal na njeno sicer ljubezni polno očitaje: „Sin, kaj si nama tako storil? Glej, tvoj oče in jaz sva te žalostna iskala“. — „Kaj, da sta me iskala?“ je dejal, „ali nista vedela, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta?“ In onadva nista razumela besede, ki jima jo je rekel, „pravi sveti. evangelij. „In šel je ž njima dolu in prišel je v Nazaret in pokoren jima je bil. In mati njegova je hranila vse te besede v svojem sercu“. Po pravici smemo misliti, da jih je ščasoma tudi razumela, da je spoznala, kako je hotel Jezus ko človek po človeško služiti svojemu nebeškemu Očetu, po človeško, od ljudi, ki so bili za to postavljeni, se učiti njegove postave; saj je sama videla in opazovala, kako je od dne do dne „vspeval v modrosti in v rasti in milosti (t. j. priljubljenosti) pri Bogu in pri ljudeh“. *) — Po svoji božji naturi, to se zna, da ni mogel vspevati ali rasti v popolnosti, in tudi svojo človeško naturo bi bil ko Bog lahko vstvaril v popolni doveršenosti že v prvem trenutku. Ali tak bi nas bil sicer z besedo mogel učiti, ne pa v zgled nam biti z dejanjem. On pa nam je hotel biti v vsem enak „razen greha“ (Hebr. 4, 15), da bi nam bil v vsem v zgled, ki bi ga mogli dosežati in posnemati. Zato je tudi do 30. leta mirno ostal v Nazaretu, podložen Jožefu in Mariji, ter še le v popolni moški dobi nastopil ko učenik svojega ljudstva.

*) Gerška beseda *ἡλικία* pomeni včasih „kolikost“ časa t. j. „starost“, v tem pomenu jo je razumel na tem mestu latinec, ki jo je prevel z *aetate*, včasih „kolikost“ telesa t. j. „rast“ ali „velikost“, v tem pomenu sta jo razumela na tem mestu sv. Ciril in Metod, ki sta jo prevela s *telom*. Sedanji liturgični tekst ruske cerkve ima natančnije „v ózrastom“, novi rimsko-staroslovenski misalj podobno: „vzrastom“. In to je očitno pravi pomen besede *ἡλικία* na tem mestu. Po starosti (*aetate*) raste človek, dokler živi, tega evangelistu ni bilo treba praviti; rast telesa pa se vtegne vstaviti celopred časom. V resnici pravi baje taljmuđ, menda vsled svoje judovske sovravnosti, da je bil Kristus majhine postave. Tej pravljici nasproti povdarja sv. Luka njegovo rast; mi smemo torej po pravici sklepati, da če je vspeval v rasti kaker modrosti, torej njegova postava nikaker ni zaostala za tisto visokostjo, ki je najprimerniša človeškemu telesu.

In zdaj, ali naj vam nadalje popisujem modrost, ki se je kazala v njegovem učenju in vsem njegovem dejanju in nehanju? O, h temu bi bilo treba mnogo časa, dosti več kakor mi ga je odločeno za kratek nagovor. Saj bi morali v ta namen natanko premisliti in pretehtati vse njegovo nadaljnje življenje, prevdariti vse njegove besede, vsa njegova dela. To pa morete, predragi, sami storiti ščasoma prebiraje in premišljevaje svete evangelije. In da to res storite, vam moram priporočati, kolikor le morem. Zlasti učiteljem in sploh vsem, ki imajo opraviti z odgojo mladine bi imeli biti évangelijski, po izreku nekega slovečega šolskega nadzornika*), prava vsakdanja ročna knjiga. Pa tudi vsaki drugi katoliški kristijan, od koga bi se mogel učiti modrosti bolje ko od Jezusa Kristusa in njegove presvete matere?

II.

Da! tudi od njegove presvete matere se učimo modrosti! Ali kako, ke nam je tako malo znanega iz njenega življenja in so njene besede v evangeliju tako redke? — O bratje in sestre, pomislimo, ali se ne kaže prav v tem njena velika modrost?

„Dar božji je tiha žena“ pravi sveto pismo (Eccli. 26, 18), in sv. Pavel zapoveduje, da naj ženske molčijo v zborih (1. Kor. 14, 36). Kako sv. apostelj Jakob ostro piše zoper hud jezik, ste že najberž večkrat slišali ali sami brali; in zato veli, naj bo vsak človek hiter k poslušanju, počasen pa h govorjenju in počasen k jezi (Jak. 1, 19),

Marija je pokazala svojo modrost potemtakem že s tem, da je sploh malo govorila. Posebej se pa lahko prepričamo tega v posameznih primerih, ko je ali govorila ali molčala. Ko jo je pozdravil angelj Gabrielj, se je prestrašila in je le premišljevala, kakšno bi bilo to pozdravljenje, spregovorila ni nobene besede. Ko ji je nato angelj naznanil, da bo spočela Sinu, ki naj ga imenuje Jezus itd., se je le začudila**), kako se bo to

*) »Das wahrste und eigentlichste Brevier für Lehrer würden mir immer die Evangelien bleiben«. Dr. Kellner. Aphor. 89. — P. Severus Raue, Christus als Lehrer und Erzieher. Freiburg, Herder. Vorrede. VIII.

**) »Lebhafter Ausdruck der Verwunderung« razlaga Bardehewer, Mariä Verkündigung. Ein Kommentar zu Lukas 1, 26 - 38, Freiburg, Herder. pag. 125.

zgodilo, ker moža ne pozna. In še le, ko ji je angelj razložil, kako se bo to godilo, je rekla Marija: „Glej, dekla Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“

In ko je šla nato pozdravit Elizabeto in jo je Elizabeta blagrovala ko mater svojega Gospoda, kaj je rekla Marija? Boga je hvalila, da se je ozerl na nizkost svoje dekle. Dobro je vedela sicer, kako visoko jo je Bog povzdignil, vendar ji ni prišla iz ust samoljubna ali bahata beseda.

Ob rojstvu in darovanju Jezusovem beremo le, da si je zapomnila, kar so drugi govorili; sama ni govorila.

In ko je 12-letni sinček besede, ki mu jih je rekla v temeljnu, nekako zavernil, ali se je Marija opravičevala, ali celo jezila? O, ne! — In ko ga je pozneje na ženitnini opomnila, da „vina nimajo“, in ji je zopet rekel, da naj je to nič ne skerbi, Marija tudi tedaj ni vgovarjala; mirno je zaupala vse modrosti in ljubezni Jezusovi. Prepričana, da dobrih ljudi ne pusti v zadregi, je rekla tistim, ki so stregli, naj storijo, kaker jim bo velel.

In ko je prišla sè sorodniki njegovimi in bi bila rada govorila ž njim, mejtem ko je učil množice, in je rekel ljudem, ki so mu naznanili njeno željo, da so njegova mati in njegovi bratje tisti, ki poslušajo besedo božjo in izpolnjujejo, ali je Marija kazala na to kako nejevoljo, ali se je pritoževala, da jo ljubi Jezus premalo spoštuje? O, ne! —

In ko jo je poslednji krat nagovoril s križa: „Žena, glej tvoj sin!“ ter ji namestu sebe izročil Janeza, ali je morda zajokala na ves glas, ali se je zgrudila na tla v silni bolečini? O, ne! — v tihi žalosti je pod križem mirno stala. Saj ji ni bilo neznano, kar je bil napovedal Bog po ustih vseh prerokov, da bo terpel maziljenec njegov in tako vstopil v svojo slavo; saj je tudi dobro vedela, da je prišel na ta svet, da svoje življenje da za rešenje mnogih. Ali naj bi se bila vstavljala sklepu večnega Boga? ali naj bi bila terpečemu zveličarju z jokom in stokom množila neizrekljive bolečine? Kaj še! — Tiho, mirno je terpela ž njim — najmodriša devica.

Učimo se tudi mi od nje tako terpeti, predragi bratje in sestre! Zlasti ve, preobčutljive ženske, ve se od nje učite potrpežljivosti in pa molčečnosti; skušajte se po njenem zgledu kersčanski modrosti vsaj bližati! —

III.

Naposled smo rekli, da naj bi se učili modrosti tudi od našega sv. očeta Frančiška. Ali to bi se vtegnilo morda komu čudno zdeti. Sv. Frančišek in modrost! Kako se to vjema? Je-li modro, kaker on, zametati denar, ko vender vemo, koliko dobrega more storiti ž njim, kedor ga prav obrača? Je-li modro, beračem dajati drago obleko in sam si natikati staro, oguljeno in smešno skerpano, da se ljudje ne upajo blizu takemu človeku? Je-li modro, brez potrebe hoditi streč gobavim, in poljubljati njih gnjusne rane z nevarnostjo, da si sam nakoplješ tako grozovito bolezen? Je-li modro, vpričo škofa se do nazega sleči in obleko vračati po tako čudnem počenjanju razžaljenemu očetu? — In slečen se valjati po bodečem ternju — ali je to modro? In po sedemkrat na leto deržati 40-danski post, tako da ti morajo telesne moči popolnoma odpovedati — ali je to modro? In k podobnemu življenju zavajati tudi druge dobre ljudi — ali je to modro, ali je to hvale vredno? — Ne, ne! to ni modro, to ni modrost; takega človeka bi bilo treba kam zapreti; ni za mej pametne ljudi! — Tako, kajne, govori svet.

Ali modrost tega sveta je pri Bogu nespamet. (1. Kor. 3, 19).

Ke bi bil Frančišek živel po modrosti tega sveta, bi bil imel seveda lažje življenje. Ostal bi bil v svoji domači hiši, živel v miru sè svojim očetom in podedoval po njem lepo premoženje. Bogato bi se bil oženil; ko čislan tergovec bi bil v obilnosti in dobri volji vžival svoje dni do sive starosti; in, ko bi mu bila prišla poslednja ura, bi bil sit življenja in njegovih sladkosti za sabo pustil otroke in otrok otroke, vse dobro preskerbljene! Seveda tudi na svojo dušico ne bi bil popolnoma pozabil; svete maše bi se bile brale zanjo in druge molitve po tadanji navadi opravljale. Po pravici bi se bilo moglo upati, da se zveliča. — Svetnik seveda ne bi bil postal, in dandanašnji bi niti v njegovem rojstnem mestu nihče več ne vedel, da je kedaj živel. In zdaj to mesto tudi ne bi bilo dosti znašnje po svetu, kaker je, recimo, naše Novo mesto. —

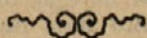
Ali Frančišek si ni izvolil modrosti tega sveta; saj je vedel, kaj pravi Jezus: „Kedor ljubi očeta ali mater bolj ko mene,

ni mene vreden“. (Mat. 10, 37). In še huje: „Če kedo k meni pride, pa ne sovraži očeta svojega in matere in žene in sinov in bratov in sester in tudi svoje lastne duše, ne more biti moj učenec“ (Luk. 14, 26). — Ali Jezus je rekel tudi, da „vsaki, ki bo zapustil hišo, ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zaradi mojega imena, bo stotero prejel in večno življenje posedel. (Mat. 19, 29).

In takó je storil Frančišek — in posedel je večno življenje, ki ga vživa v nebesih že blizu 700 let.

In na zemlji? Na zemlji ga časti katoliška cerkev ko svetnika in poznajo in občudujejo ga vsi narodi, katoliški in nekatiški. Po njem slovi stari Asiz po vsem svetu, in eno največjih ameriških mest, San Francisko, s ponosom nosi njegovo ime *). Njegovi sinovi so razširjeni mej vsemi narodi, sedemsto let že služijo katoliški cerkvi, sedemsto let že oznanjujejo svetu tisto modrost, ki jo je Kristus prinesel iz nebes, ki si jo je Frančišek izvolil zase in za nje.

Te modrosti se deržimo tudi mi vsi, dragi bratje in sestre! Iščimo vselej in povsod najprej božje kraljestvo in njegovo pravico, in po obljudi Kristusovi nam bo vse drugo naverženo. Tako bodi! Amen.

Častitljiva Joana od Križa,

devica 3. reda. **)

Blizu mesta Toleda na Španjskem je bila rojena 3. maja 1481 deklica Joana, ki je že ko otrok kazala znamenja nenavadne svetosti. Ob petkih ni namreč nobene hrane zavžila. V

*) Na prostoru tega mesta ob morskem zalivu, ki so ga imenovali po svojem sv. ustanovniku, so začeli leta 1776 španski frančiškani misijon za tamkajšne indijane. Iz tega misijona je postala sčasoma vas, potem veliko mesto San Francisko, ki je imelo v začetku leta 1906 okoli 480000 prebivalcev. Dne 18. aprila tistega leta ob 5. uri 12 minut zjutraj pa ga je silovit potres porušil in požar, ki je divjal nato tri dni in tri noči, ga je popolnoma vpepelil. O potresu je bilo vbitih sicer le 437 ljudi, ali izselilo se jih je nato skoraj polovico; po požaru jih je ostalo samo okoli 255000. — Toda ni preteklo več ko tri leta in mesto se je vzdignilo iz razvalin in pepela, večje in lepše kakor je bilo prej in terdnije ko katero koli mesto na svetu. Prebivalcev ima zdaj pol milijona.

**) Winkes, Seraphischer Tugendspiegel.

desetem letu je izgubila svojo dobro mater, ter jo je nadalje v hiši nadomestovala.

V štirinajstem letu jo je oče silil, naj se omoži s plemenitim mladeničem, ki bi jo rad v zakon vzel. Ali dasiravno je očeta jako ljubila, je vender odločno rekla, da se ne bo možila, ker misli stopiti v samostan. Ker pa oče nikaker ni hotel odnehati, se preobleče Joana v moško obleko in zbeži proti vasi Kubi, kjer so imele tretjerednice svoj samostan.

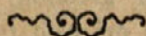
Tu je slekla moško obleko in oblekla svojo, ki jo je prinesla seboj, in ponižno je prosila prednjico, naj jo sprejme v samostan. To se je tudi zgodilo. Petnajst let stara, je bila preoblečena, prav na svoj rojstni dan, in po letu poskušnje je naredila redovne obljube 3. maja 1497. Od tega dne nadalje je še bolj goreče opravljala svoje molitve in svojo pokoro. Pridno se je vadila v samostanskih čednostih, v vboštvu, pokorščini, sv. čistosti, ponižnosti in poterpežljivosti. Jako je častila presveto Rešnje Telo. Rada bi ga bila prejemale vsaki dan; ali po spovednikovi naredbi, je hodila k sv. obhajilu samo tiste dni, ko so tudi druge redovnice imele iti k mizi Gospodovi. Zato se je pa vsaki dan, da, vsako uro, duhovno obhajala. Večkrat je rekla: „O moj Bog, ako že hrepenenje po tvojem svetem Telesu tako dela, koliko moč nam mora dati še le, ko ga v resnici zavžijemo“.

Gdor hoče pobožno živeti mej svetom ali v samostanu, mora vedeti, da bo zato zaničevan in preganjan. Taka se je godila tudi častitljivi Joani od Križa. Njene duhovne sestre so jo v začetku sovražile in gerdo ž njo ravnale, kar so pozneje spoznale in obžalovale, ter si jo zato celo za prednjico izvolile. Ko prednjica je pridno in previdno skerbela za dobro samostanske družine; toda tudi tedaj so jo v samostanu in zunaj obrekovali in pri duhovniški oblasti tožili.

Celo vzeli so ji službo in čast prednjice; ali ker se je pozneje spoznalo, da je bila po krivici odstavljena, se ji je predstojništvo zopet izročilo. Zraven zaničevanja so jo nadlegovale tudi razne bolezni, ki jih je junaško prenašala. Boga je prosila, ne, da bi ozdravela, temveč, da naj ji še nove bolezni pošlje. Za njeno zvestobo in njeno sveto življenje ji je dajal Kristus posebne milosti. Pogosto je videla zraven sebe svojega angelja variha, ki jo je tolašil in ji svetoval. V njenem

trinpetdesetem letu ji je naznanil, da se bo kmalu preselila v večnost. Ko je to leto dopolnila na svoj rojstni dan 3. maja 1534 je po dolgem zamaknjenju vmerla. Po smerti jo je Bog poveličal z mnogimi čudeži. Cerkev preiskuje njeno življenje, da bi jo prištela mej zveličane.

Kaker častitljivi Joani od Križa, tako se tudi še danda-našnji godi temu ali onemu predstojniku, tej ali oni predstojnici tretjega reda. Namestu da bi jih spoštovali in jim službo lajšali, jim neketeri udje še sitnosti in težave delajo, bodisi iz nevošljivosti, ker niso njih izvolili, bodisi iz prevzetnosti, ker ne morejo prenašati opominjevanja in svarjenja. Dragi bratje in sestre, varujte se teh napak, nič ni zopernišega ko nevošljivost in prevzetnost, zlasti v redovnem stanu. Glede redovnih služeb se ravnaj po nauku sv. Frančiška, ki pravi: „Služeb ne išči; ako ti jo pa dajo, se ne brani“. Svoje predstojnike pa spoštuj, ker veš, da je vsaka oblast od Boga. Slušaj jih; ker, keder svoje predstojnike slušaš, slušaš Kristusa samega. Skerbi, da boš res ponižen in pripravljen sprejeti vsako opominjevanje, tudi, ke bi bil nedolžen. Sploh se ravnaj po zgledu častitljive Joane od Križa in ostani goreč ud tretjega reda tudi, če te drugi bratje in sestre zaničujejo in krivo sodijo.

Vaje duhovnega življenja.

P. A. M.

V. Poglavje.

O krotanju hudih nagnenj in strasti.

Po izvirnem grehu je človek oslabeled na duši in telesu in zato ga na potu čednosti in pobožnosti ovirajo tako telesni zunanji čuti, kaker tudi notranje strasti in huda nagnenja, ako jih ne podverže svojemu razumu in ne vpravna po pravilih sv. vere. Mej strasti prištevamo ljubezen in sovraštvo, veselje in žalost, upanje in obupnost in mnogo drugih. Pri našem božjem učniku Jezusu Kristusu so bile te strasti popolnoma vrejene, njemu popolnoma podložne, nobena ni prehitela njegovega raz-

uma, nobena ni potegnila za seboj njegove volje. Sè spoštovanjem se bližajmo temu viru vseh milosti in iz njega zajemajmo moč, svoje strasti berzdati in vrediti jih po glasu svoje vesti in nauk sv. vere. Saj govori sv. apostelj Pavel: „Keteri so pa Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred“. Gal. 5, 24. „Slecite starega človeka z njegovimi deli in oblecite novega. Kol. 3, 9. 10. „Mertvenje Jezusovo vedno na svojem telesu okrog nosimo, da se tudi življenje Jezusovo očitno pokaže na naših telesih“. II. Kor. 4, 10.

Ena najpotrebniših vaj duhovnega življenja je gotovo to mertvičenje in zatiranje grešnega nagnenja in nevrejenih strasti. Brez stanovitnega in odločnega boja zoper nevrejena nagnjenja, malo pomaga veliko moliti, postiti se, hoditi v cerkev, opravljati razne pobožnosti, biti v mnogih bratovščinah, pogosto prejemati sv. zakramente, opravljati spokorna dela.

Da bomo pa pri tem kaj vspeha imeli, moramo najprej zatirati svoje meso. Sv. Efrem pravi: „Ako ne mertvičiš svojega mesa, svojih strasti ne boš zaterl“. Mesu je treba pogostokrat odreči čutno veselje, ki naše strasti le poživlja in jim služi v netivo in pašo. Sv. Leon pravi: „Kar zunanje razveseljuje, to najbolj kazi notranjost človeka“.

Hudemu nagnenju in grešnim strastem se pa moramo odločno vstaviti in jih vže pri njih rojstvu zadušiti. Neki učenik duhovnega življenja pravi: „Dokler je sovražnik majhin, ga umori, da bo hudobija s kaljó izervana; verzi male ob skalo“. Sv. Avguštin razlaga besede psalmista: „Blager mu, kedor bo tvoje otroke zgrabil in ob skalo treščil“, Ps. 136. 9, tako le: „Kedo so ti otroci-Babilona? To so grešne želje v svojem začetku. Verzi jih od sebe, dokler so še majhine, da ne zrastejo in močne ne postanejo. In, ako se bojiš, da jih še ne bo konec, zdrobi jih na skali, ki je Kristus“.

Gotovo je to krepak pripomoček, da premagamo svoje strasti. Kaker hitro se vzdignejo, berž povzdignimo svoje serce k Jezusu in potrudimo se, iz ljubezni do njega zadušiti jih; iz ljubezni do njega se ne dajmo premagati jezi, ne spregovorimo razžaljive besede, krotimo svoje oči, zapodimo od sebe grešno misel. Neverjetno je, koliko moč dobi duša na ta način in kako koristna je ta vaja. Ljubezen vse premaga.

Sv. Dorotej je peljal enkrat svoje učence v lep gaj, kjer so rastle ciprese. Zapovedal jim je, naj poskusijo svoje moči na

njimi in naj izrujejo najprej prav mlada drevesca, potem večja in nazadnje močna drevesa z globokimi koreninami in močnim deblom. Perve so so prav lahko izervali, druge vže bolj težko, tretjih pa niso mogli.

Na to jim reče častitljivi starček: „Glejte, tako je tudi sè strastmi. Dokler so še nežne in so komaj v sercu kali pognale, jih brez posebnega truda lahko premagamo. Ako jih pustimo rasti, je treba vže veliko več truda; ako pa po naši lenobi postanejo močne in se globoko vkoreninijo, potem jih more edino le še vsegamogočna roka božja izervati“.

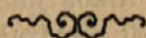
Grešna nagnenja in strasti so naši nespravljivi sovražniki, s katerimi ne smemo nikoli sklepati miru; ako jih mi ne pokončamo, bodo one nas. Sv. Bernard pravi: „Ako jih mi ne pohodimo, bodo one nas pohodile; ako jih mi ne premagamo, bodo one nas premagale“. Nikoli jim ne smemo privoliti, tudi ne najmanjšega od tega, kar zahtevajo, naj se nam zde še tako podložne in vkročene. Vedno se moramo varovati pred njimi in ravnati moramo, kaker z divjimi zvermi, katere človek nikedar ne vkroti sè samo milobo in prijaznostjo, temuč le z gospodujočo, terdo ostrostjo; podložne in poslušne stori le strah. Sv. Gregor pravi: „Če so tudi vkrotene, morajo vender le v strahu živeti“. Čeravno pa moramo z enako vestnostjo vsa grešna nagnenja in vse strasti zatirati in krotiti, moramo vender največo pozornost obračati na glavno strast, katere druge tako rekoč poživlja in je njih vir in podpora. Ako smo močnejše premagali, bomo lahko in hitro premagali tudi druge.

Slednjič ne smemo nikedar prenehati s tem bojem zoper svoje strasti.

Kedor hoče zmagoslavno dokončati tek svojega življenja in si zaslužiti večno krono, ne sme nikoli dejati iz rok meča, ker vojska je človeško življenje na svetu. Sovražnikov imamo toliko, koliker strasti nosimo v sercu in teh sovražnikov ne moremo nikoli popolnoma vničiti. Če so tudi oslabljeni, če tudi že leže na tleh, kmalu se zopet vzdignejo in napadejo našo dušo. Sv. Bernard govori o grešnih nagnenjih: „Verjemi mi, če so tudi obrezane, poganjajo nove mladike; če so tudi zapojene, se vernejo; če so tudi vgasnjene, kmalu so zopet v plamenu; če so tudi zadremale, se zopet zbude“.

Prizadevati si torej moramo, da ostanemo v tem boju vedno serčni in stanovitni, in če teh dušnih sovražnikov tudi ne moremo popolnoma zamoriti, jih imamo vsaj vklenjene v svojem sercu in jim ne pustimo razsajati, kaker bi se jim zljubilo. Vprašajmo se, ali smo vedno zvesto poslušali in spolnjevali te nasvete in nauke svetnikov pri krotanju in zatiranju svojih slabih navad, grešnih nagnenj in strasti.

O moj Bog, kaj mi pomaga, ako premagam ptuje sovražnike, ako pa redim v sebi strasti, ki so moji domači sovražniki? Podpiraj me, o Gospod, in daj, da se bom stanovitno zoper nje vojskoval, ker le v tem boju dobim mir serca. „Krotiti jih moramo, da one ne vladajo“ pravi sv. Bernard. „Pravi serčni mir dobiš, če se vstavljaš strastem, ne pa če jim strežeš“. Tomaž Kempčan 1. 6.

Duh tretjega reda sv. Frančiška.

Dr. P. G. R.

5. Tretjerednik in molitev.

Lepo poje David v 8. psaljmu: „Gospod, Gospod naš, kako čudovito je tvoje ime po vsi zemlji, ker je vzvišeno tvoje veličastvo nad nebesa. Iz ust otrok in dojenčev si si zveršil hvalo zavoljo svojih sovražnikov, da odpraviš sovražnika in maščevavca. Ko gledam tvoje nebo, delo tvojih perstov, luno in zvezde, ki si jih vstvaril, — kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da ga obiskuješ? Le malo si ga znižal pod angelje, sè slavo in častjo si ga ovenčal ter ga postavil čez dela svojih rok. Njegovim nogam si podvergel vse, ovce in vsa goveda, verhu tega tudi živino na polju, ptice pod nebom in ribe v morju, ki se prehajajo po morskih stezah. Gospod, Gospod naš, kako čudovito je tvoje ime po vsi zemlji!“ —

V resnici, sè slavo in čestjo je ovenčal Bog človeka, gospodarja ga je postavil na zemlji. Vender to gospodarstvo ni njegova najvišja čast; najvišja čast njegova je, da se ga Bog sam spominja, da ga obiskuje, da je iz ust otrok in dojenčev doveršil svojo hvalo. Nedolžni otrok že pozna Boga in ga hvali.

v bog človek moli in Bog posluša njegovo molitev. Človek govori z Bogom, odkriva mu svoje serce, razodeva mu svoje stiske in težave, prosi ga milosti, pomoči, polajšanja, in Bog ga vsliši. Že v Mojzesovi postavi je obljubil: „Če bo klical (vbožec) k meni, ga bom vslišal, ker sem vsmiljen“ (Exod. 22, 27). In v 90. psaljmju je zaterdil: „Ker je v me upal, ga bom rešil; vároval ga bom, ker je spoznal moje ime. Klical bo k meni in jaz ga bom vslišal“. (14. 15). — Kedo bi se ne čutil visoko povzdignjenega po taki obljubi božji? Komu se ne bi vnela v sercu ljubezen do tako dobrega Boga? In ne le dovljuje nam ta Bog, da smemo govoriti ž njim; on nas k temu tudi spodbuja in vabi. Jezus Kristus sam nas uči. „Zmirom je treba moliti in ne popuščati“ (Luk. 18, 1). „Čujte torej v molitvi vsaki čas“ (Luk. 21, 36). „Čujte in molite, da ne pridete v skušnjavo“ (Mat. 26, 41). — In kar je z besedo učil, to je poterjal tudi z lastnim zgledom. Molitev je bila neprenehoma v njegovi duši; pa svojim učencem je dejal tega tudi unanje dokaze. Zato je „šel na goro sam molit“ (Mat. 14, 23) „in prenočil je v molitvi božji“ (Luk. 6, 12).

Že v stari zavezi piše modri Sirah: „Ne daj se zaderžati, da ne bi molil o pravem času“, ali po latinski prestavi „vsaki čas“ (18, 22); zlasti pa aposteljni po zgledu svojega učenika brez nehanja spodbujajo k molitvi. Efežanom piše sv. Pavelj, naj vzamejo pokrivalo rešenja in meč duha, kar je beseda božja in „sè vso molitvijo in prošnjo molite vsak čas v duhu“ (Eph. 6, 18). In Kološanom: „Bodite stanovitni v molitvi in čujte v nji sè zahvaljevanjem“ (Col. 4, 2). Tesaloničanom pa priporoča: „Brez nehanja molite. V vsem se zahvaljujte, to je namreč volja božja v Kristusu Jezusu v vseh vas“. (1. Thess. 5, 17. 18). In sv. Peter, opazivši, da se je vsemu približal konec, pravi: „Bódite torej previdni in čujte v molitvah“ (1. Pet. 4, 7).

Očitno je, kako je bil nauk Kristusov, da je molitev prva potreba in podlaga pobožnega življenja, globoko zasajen sv. aposteljnem serca. Tudi cerkveni očetje so v tem ene misli. Ni ga učitelja duhovnega življenja, ki ne bi stavil molitve na prvo mesto mej pomočki kerščanske popolnosti. Svetniki, to je ljudje, ki jim je bila kerščanska popolnost edina skerb, so torej vse svoje življenje preživeli v molitvi, po besedah sv. Hi-

Marija: „Vsakega svetega moža vse življenje je molitev“, in sv. Avguščina, ki pravi: „Prav zna živeti, kedor zna prav moliti“.

In kako neki bi moglo to drugači biti? Saj sami iz sebe ne premoremo nič in nismo nič. „Brez mene ne morete nič storiti“, pravi naš Gospod (Jan. 15, 5). „Jaz sem terta, vi mladike. Kaker mladika ne more nositi sadu sama od sebe, če ne ostane na terti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni. Ostanite v meni in jaz v vas; kedor ostane v meni in jaz v njemu, ta prinaša mnogo sadu. Če kedo ne ostane v meni, se bo vun vergel, kuker mladika, in posušil se bo in pobrali ga bodo in v ogenj vergli in goret bo. Če ostanete v meni in moje besede v vas ostanejo, boste prosili, kar koli boste hoteli, in zgodilo se vam bo“. — Torej le na prošnjo! Res je sicer, da Bog daje neketere, pred vsem perve milosti, ne da bi ga prosili, ali na daljnih si moremo pridobiti le s ponižno in stanovitno molitvijo. Zato piše sv. Avgušči: „Verujemo, da ne bo nihče zveličan, če ga Bog ni poklical, in nihče, ki je poklican, ne dela za svoje zveličanje, ako mu Bog ne pomaga, in nihče drugi ne zasluži milosti, ko le tisti, ki jo prosi“. In na drugem mestu pravi: „Bog daje svoje milosti, toda le tistemu, ki ga zato prosi“. To je resnica, ki nas mora bolj ko vse drugo prepričati o potrebi molitve: brez milosti božje ni zveličanja, brez molitve ni milosti, torej ne zveličanja.

Pa kako, da nam je treba milosti in pomoči božje? Kedor le nekoliko pozna in premisli človeško življenje, lahko ve kaj. Saj ga ni časa niti kraja na svetu, kjer ne bi bili v stoterih nevarnostih. Naš stari „nasprotnik hodi okrog kaker erjeveč lev, ki išče, koga bi požerl“ (1 Pet. 5, 8). Ne po dnevi, ne po noči, ne v tihi samoti, ne v glasni družbi, ne v zdravju, ne v boleznih nismo varni pred njim. In svet, ali nas ne vabi dostikrat bolj zvito in premeteno kaker hudoba sama? Ne opominja nas zastonj božji zveličar: „Varujte se ljudi“ (Mat. 10, 17). Pa to so le zunanji sovražniki; ali mi imamo tudi notranje, ki so dostikrat najnevarniši, to je naše slabo nagnjenje, naše grešno poželenje, ki ga nosimo seboj, kamer koli gremo. Kaker v želodcu trakulja glista, tako se nam pase na dnu serca, in raste in raste, dokler ima glavo živo. Kje najdemo zdravilo zoper te bolezni, kje pomoč zoper vse te sovražnike, če ne pri vsegamogočnem, vsmiljenem Bogu? Zato nas opominja naš božji

zveličar: „Prositate, pa se vam bo dalo, iščite, pa boste našli, terkajte, pa se vam bo odperlo (Mat. 7, 7)!“ — Ne bo nas zapustil naš Bog v naših stiskah in potrebah, kaker je že v stari zavezi obljubil Salomon, ko mu je posvetil tempelj: „Če bom zaperl nebo in ne bo dež šel, in velel in vkazal kobilici, da požre zemljo, in poslal kugo na svoje ljudstvo, pa me bo, spreobrnivši se, moje ljudstvo, ki je nanje klicano moje ime, prosilo in iskalo moje obličje in pokoro delalo od svojih preslabih potov, in jaz bom vslišal z neba in bom prizanesel njih grehom in ozdravil njih zemljo. Tudi bodo moje oči odperte in moja ušesa poslušajoča molitev njega, ki bo na tem mestu molil“ (2. Chron. 7, 13–15).

Tako je torej Bog obljubil izraeljsko ljudstvo vslišati v Salomonovem templju v Jeruzalemu, in judje so potem mislili, kaker je rekla Jezusu Samaritanka, „da je v Jeruzalemu kraj, kjer se ima moliti“. Jezus pa ji je odgovoril, da „prihaja ura in je zdaj, ko bodo pravi molivci molili Očeta v duhu in resnici; zakaj tudi Oče take išče, da ga molijo. Duh je Bog in ti, ki ga molijo, ga morajo v duhu in resnici moliti“ (Jan. 4, 20—24). Vender je tudi Kristus hotel, da naj se njegovi učenci zbirajo k skupni molitvi: „če bosta dva izmej vas ene misli na zemlji o kateri koli reči, se jim bo zgodila od Očeta mojega, ki je v nebeših; kjer so namreč dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem v sredi njih“ (Mat. 18, 19. 20). Zato so se aposteljni po vnebohodu Kristusovem zbrali v obednici, kjer so bili ž njim pri zadnji večerji in v tej prvi kerščanski cerkvi „so ti vsi vstrajali enega duha v molitvi sè ženami in Marijo, materjo Jezusovo, in brati njegovimi“ (Act. 1, 14). Kako so se kristijani pozneje shajali in kaj so delali na svojih shodih, vemo nekoliko iz listov sv. Pavla, zlasti prvega lista do Korinčanov 11. in 14. poglavje. Stara cerkvena pisayca Origenes in Tertulijan, ki sta živela ob koncu 2. in v začetku 3. stoletja po Kristusu, popisujeta natančniše, kako so tedaj kriatijani molili: navadno kleče, le od velike noči do binkošti stoje, in z razpetimi in nekoliko povzdignjenimi rokami, kaker dela še zdaj duhovnik pri sveti maši, in po samostanlh se tudi še neketere molitve tako, kleče in z razpertimi rokami, opravljajo. Molili so ali natihoma v svojih sercih, ali na glas; škof ali duhovnik je pred molitvijo ljudstvo pozdravil z besedami „Go-

spod z vami!“ in „Molimo!“ potem je v imenu vseh izrekel prošnjo do Boga in ljudstvo se mu je pridružilo z besedo „Amen“ t. j. „Tako bodi!“ Molitve je nekatere prvotno škof ali mašnik prosto sè svojimi besedami izrekel; druge so bile že določene, tako zlasti očenaš ali Gospodova molitev, ki se je že tedaj molila berž po posvečenju pri vsaki maši. Iz judovske službe božje so prihranili kristijani zlasti psaljme, ki so jih peli ali molili tako, da je ena stran odgovarjala drugi, kaker se to godi še dandanašnji. Posebne zapovedi, da bi se moral vsaki verni vdeleževati vse skupne službe božje, pač ni bilo, zadosti je bila splošna gorečnost ljudstva; škofe in druge duhovnike je pa že njih služba vezala k temu. Ko je začela ščasoma gorečnost pešati, potem je cerkev duhovnikom in redovnikom naravnost zapovedala opravljati vsakdanjo službo božjo (*officium divinum*) ob določenih dnevni in nočnih urah.

Tako je torej tudi sv. Frančišek zapovedal svojim bratom duhovnikom (klerikom), naj opravljajo službo božjo po obredu svete rimske cerkve in zato smejo imeti brevirje; neduhovniki (lajiki) pa naj molijo 24 očenašev za jutranjice (ali ponočnice), za hvalnice 5, za prvo, tretjo, šesto in deveto dnevno uro po 7, za večernice 12, za sklepnice 7, tudi naj molijo za mertve. Tudi sestram drugega reda, ketere znajo brati, je zapovedal opravljati brevir; tiste, ki ne znajo brati pa naj molijo očenaše kaker bratje lajiki prvega reda. Molitve za mertve jim je natančniše določil ko bratom.

Za nas je pa posebno znamenito vedeti, kaj je sv. Frančišek naročil moliti bratom in sestram tretjega reda. To moramo iskati seveda v prvotnem vodilu, ki se tudi v tem oziru ne loči mnogo od vodila prvega in drugega reda.

Prvotno vodilo prav! torej tako: „Vsi naj vsak dan opravijo sedem kanoniških ur, namreč jutranjice, prvo, tretjo, šesto, deveto uro, večernice in sklepnice; kleriki namreč, ki znajo psalterij, naj molijo za primo: *Deus in nomine tuo* itd. *Beati immaculati* noter do *Legem* in druge psaljme hor z *Gloria Patri*. Keder pa ne gredo v cerkev, naj skušajo moliti za matutin (jutranjice) psaljme, ketere molijo kleriki ali škofijska cerkev, ali naj vsaj ne opuste, kaker drugi, ki ne znajo brati, moliti za matutin 12 krat, za vsako drugo horo (uro) po 7 krat oče naš sè slava očetu in tem uram, nam-

reč primi in kompletoriju (sklepticam) naj dostavijo apostoljsko vero in Vsmili se me Bog (Miserere mei Deus), če znajo. Če pa ne molijo ob določenih urah, naj molijo trikrat oče naš. Bolniki pa niso dolžni moliti te hore, razen če hočejo. V štiridesetdanskem postu sv. Martina in tudi v velikem štiridesetdanskem postu naj skušajo osebno hoditi k juternjim horam v cerkve, v katerih župah prebivajo, razen če jih pаметen vzrok izgovarja“. —

Iz tega poglavja vidimo, da se je veršila ob času sv. Frančiška božja služba (officium divinum) vsak dan ne le po škofijskih in redovnih, temuč tudi po župnih cerkvah, in ljudstvo se je je, koliker toliko, zlasti v postnem času, vdeleževalo; kaj čisto novega in neznanega bi namreč sv. Frančišek ne bil mogel vpeljavati. Marisketerih sedaj navadnih pobožnosti pa še ni bilo v navadi, n. pr. ne izpostavljanja presv. Rešnjega Telesa in blagoslova ž njim, ne križevega pota, ne pobožnosti Serca Jezusovega ali Marijinega, ne šmarnic, ne rožnega venca, celo angeljskega pozdravljenja ali „zdravamarije“ ni bilo. In takih pobožnosti se bratje in sestre tretjega reda dandanašnji pred vsemi vdeležujejo. Očitno je torej, da je bilo treba prvotno vodilo sv. Frančiška zlasti glede molitve današnjim razmeram primerno spremeniti, in to so storili modro in previdno rajni papež Leon XIII. Namesto gori navedenega 8. poglavja prvotnega vodila je nastopil § 6. drugega poglavja sedaj veljavnega vodila, ki je tak:

„Tretjerednikov duhovniškega stanu, ki molijo vsak dan brevir, ne zavezuje v tem oziru k ničemer drugemu, Svetovni ljudje, ki ne opravljajo brevirja ali Marijinih molitev imenovanih navadno „mali ofiej blažene device Marije“, naj molijo sleherni dan, če niso po bolezni zadržani, dvanajstkrat Oče naš, Zdrava Marija in Slava Očetu“. —

Potemtakem opravlja tretjerednik dandanašnji svojo redovno molitev lahko na tri načine. Ako ume latinsko in mu čas pripušča, lahko moli brevir, kaker ga opravljajo duhovniki. Kakemu pobožnemu vpokojenemu profesorju bi se smelo to svetovati. Seveda bi si moral v ta namen oskerbeti brevir sè vsemi novejšimi oficiji in vsako leto dotični direktorij. Tudi bi si moral dati razložiti, kako se ta molitev prav opravlja. — Menj učenosti, menj časa in denarja bi bilo treba za mali Marijin

oficij, kaker ga opravljajo neketere samostanske skupščine tretjega reda. Tudi mej svetovnimi tretjeredniki in tretjerednicami bi se jih vtegnilo kaj najti, ki bi jim bilo to primerno in ljubo, zlasti ker so s tem oficijem sklenjeni tudi neki odpustki. Večina bo morala ostati pa pri očenaših; ž njimi zadostí svoji redovni dolžnosti seveda tudi tisti, ki bi se bil kedaj odločil za mali Marijin oficij. Kedor je ko duhovnik dolžan veliki brevir opravljati, pa ga kajpada ne more nadomestiti z 12 očenaši itd.

Tako je torej nekedanja obilna redovna molitev naših tretjerednikov po novem vodilu jako okrajšana, ne da bi bila zato zgubila svojo veljavo. Ostala je namreč, kar je bila prej, redovna molitev, to je, molitev, ki jo pozamezni moli v duhovnem združenju sè vsemi svojimi redovnimi brati in sestrami, v imenu vesoljne katoliške cerkve in v njene namene. Zato je ta molitev očitna ali javna cerkvena molitev, če jo tudi vsaki sam zase natihoma opravlja. In tako jo sicer tudi sme, vender se morajo besede v resnici izgovarjati, tako da človek vsaj sam sebe sliši: samo misliti si besede ne bi zadostovalo.

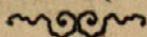
Ko javna cerkvena molitev je očitno, da presega po svoji ceni in imenitnosti vsako zasebno molitev, tudi tisto, ki se opravlja v kateri koli še tako lepi in koristni bratovščini. Za to pa mora tretjerednik skerbeti, da tó molitev, kar se le da, dobro opravlja. Sicer naj ima vsaka njegova molitev vse lastnosti dobre molitve; ali ta naj ima tiste lastnosti v višji, koliker mogoče v najvišji meri.

Omenimo tu na kratko tri glavne lastnosti ali pogoje dobre molitve. Pervi je zbranost duha in pobožnost serca. To zahteva od nas Jezus Kristus, ko pravi: „Ti pa, keder moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri in moli svojega Očeta na skrivnem“ (Mat. 6, 6), to se pravi, za čas molitve moramo izključiti vse posvetne misli in skerbi ter misliti le na Boga in na to, kar ž njim govorimo. Ke bi imeli priliko kedaj s kakim jako imenitnim gospodom govoriti, n. pr. s cesarjem ali papežem, ali bi tedaj na kaj drugega mislili? Ko molimo, pa govorimo z neskončnim Bogom, v njegovi pričujočnosti smo, on nas poslušá; kako bi mogli na kaj drugega misliti ko nanj in na to, kar imamo ž njim govoriti? In tolikanj bolj, ko imamo govoriti ž njim v imenu naše matere katoliške cerkve!

Drugi pogoj dobre molitve je ponižnost. O tem pravi sv. Duh: „Molitev ponižnega človeka oblake predere, in se ne vto- laži, dokler se tja ne približa, in ne odstopi, dokler je ne po- gleda Najvišji“ (Sir. 25, 21). V prvem trenutku bi sodili, da pač ni težko ponižen biti, ko človek z Bogom govori; ali skušnja uči, da je tudi dandanašnji zadosti ljudi na svetu, ki v sé za- upajo, kaker pravični, in druge zaničujejo. Takim je povedal Kristus priliko o farizeju in cestnarju, ki sta šla v tempelj molit; farizej je Boga hvalil, da ni tak, kaker so drugi ljudje, roparji, krivičniki, prešuštniki, ali tudi kaker tisti cestnar; cestnar je pa od daleč stal in si ni upal oči k višku pov- zdigniti, temuč je na persi terkal in: „Bog“ je dejal, „bodi meni grešniku milostiv!“ „In ta je šel vun opravičen, farizej pa ne, ker bo ponižan vsak, ki se povikšuje, in kedor se ponižuje, bo povikšan“. (Luk. 18, 9—14). — O koliko je tudi mej kristijani takih „pobožnih“ ljudi, ki so polni lastne hvale, ki sami vse najboljše znajo in komaj morejo izgovoriti pet besed, da ne bi bilo besedice ja z vmes! — Dragi tretjeredniki, tu ste tudi vi v neki posebni nevarnosti. Upam, da napuha ni v vaših sercih, ali glejte, da se vbranite tudi ničemernosti!

Tretji poglavitni pogoj dobre molitve je zaupljivost, ki iz ponižnosti izvira. Ponižnost nam pravi, da sami iz sebe ne mo- remo nič dobrega storiti, zaupanje pa terdi po pravici, da mo- remo v Bogu vse. Koliko moč ima zaupljiva molitev, nam kaže Jezus Kristus, ko pravi: „Vse, kar koli prosite v molitvi, ve- rujte, da boste prejeli, pa se vam bo zgodilo“ (Mark. 11, 24). Nasproti beremo v tem istem evangeliju (6, 4. 6), da sam Je- zus v Nazaretu ni mogel nobenega čudeža storiti, razen da je malo bolnikov ozdravil položivši roke na nje, in se je čudil nad njih nejevero. To se pravi, dasiravno bi bil sam po sebi lahko delal čudeže tudi tam, pa jih ni, ker ga je njih nevera zadržala. — Kako potrebno je torej, da molimo sè živo vero in terdnim zaupanjem! Zaupanje časti Boga, nezaupnost ga sra- moti. Zato „stopimo sè zaupanjem k sedežu milosti, da vsmi- ljenje dosežemo in milost najdemo ob času potrebne pomoči“ (Hebr. 4, 5). In tretjerednik more to lahko, ker je prepričan, da moli v imenu vse katoliške cerkve, in moli ž njim toliko dobrih bratov in sester, toliko pobožnih, svetih, nedolžnih duš!

(Konec tega poglavja prih.)

Ivanka Sinjska,

daljmatinska tretjerednica.

P. M. S.

IV.

Početek skušenj.

(Konec tega poglavja.)

Pervo pismo je pisala dne 13. maja 1869. Roke je bila zelo slabe v pisanju in pravopis njen je bil poln pogrškov. Ni mogla poterpeti, da bi se bila naučila bolje pisati, po tri- ali štirikratni vaji z malimi čerkami je hotela znati, koliker je mislila, da ji zadostuje. Ko ji je gospodinja rekla, kako da se ne sramuje tako pismo odposlati, ji je odgovorila: Naš oče je pameten, pa bo razumel, kar pišem, in to je meni zadosti; dober je tudi, da mi ne bo zameril“. Nisem ohranil njenih listov, ali ker so se mi zdeli zajemljivi, izbral sem iz njih neke odlomčiče ter sem jih zvesto prepisal v svoj zapisnik, popravivši jim pravopis, ali pustil sem naravni njih slog in izvirnost. — Tako-le mi je večkrat opisavala stan svoje duše:

„Ni besed na svetu, s katerimi bi mogla razodeti svoje terpljenje. V skušnjavah proti veri in upanju sem že začela občutiti peklenške muke. Prosila sem spovednika, da bi ne pristopila k sv. obhajilu več kaker po enkrat na teden, ali mi ni hotel dovoliti . . .“

„Ah, dobro vidim, da živeti na svetu ni drugo, ko živeti v dolini solz: solz ketere nemajo konca. Nahajam se v vednem strahu. Duhovna suhota, sumnja o vrednosti mojih spovedi, in še druge mnoge skušnjave me mučijo. Včasih se mi zdi, da je prav nemogoče živeti v takem stanju. — Vi me priporočite Gospodu Bogu, ne da me reši teh skušnjav, temuč da mi da moči . . .“

„Naj sprejme Bog moje terpljenje za pokoro mojih grehov. Ako bi mogla, jaz bi užgala svoje serce, bolj ko je mogoče razgreti peč, s plamenom ljubezni božje. Ali moje serce je merzliše kaker marmor: v njemu ni ljubezni božje. Takšna sem, kaker da sem na najstrahovitiše od vetra vznemirjenem morju; na noben kraj se ne morem obrniti. Ali vender se bom za-

deržala, kaker mi Vi pišete, in mislila bom, da je to moj križ, moja pokora, ki mi jo je dobri Bog odredil po svoji sveti volji, kateri se želim tudi sama v vsem podvreči, tako, da jej predam življenje svoje duše in svojega telesa. Vem, da ne bom imela miru; ali moj mir hočem, da naj bo v tem, da prenašam, kar mi Bog pošlje . . .“

„V taki okoličnosti ne vem, kaj bi storila, da nimam Vas. Vi ste dar, keterega sem prejela od Boga. Vi ste usta, po kterih, po samem vsmiljenju Gospodovem in brez vsake moje zasluge, meni Jezus govori. Ali jaz sem kaker malo dete, ki ima šibkejše noge, kaker druga deca še mlajša od njéga, da kedar je komaj počelo hoditi, pade in mej tem gleda, kako drugi otroci bolje tekajo, kaker samo. Vsakedo ljubi in služi Bogu boljše kaker jaz, ker sem siromašniša v kreposti. Ali imam tudi mnogo protivščin . . .“

„Od muk, ketere terpim, morebiti da bi se mi pamet zmešala, ako bi mi Bog ne pošiljal vsaj kakšne male tolažbe. Jaz nimam en dan počitka. Ah, kaj je vender to? . . . Ne posvetujem se z nikomer, ker sem sprevidela, da je hujše. Pa zopet, ako bi mi Bog dal na izbiro vživanje ali terpljenje, čeravno nemam nobene kreposti, ne bi mogla izvoliti vživanja . . .“

„Sam Bog bi mogel narediti, da razumete duhovno temo, ki me je objela. Pa sem še, kaker človek kateri na vseh udih teško boluje, ki se ne more sam ne premikati, ne na nobeno stran obrniti in tako najti miru in olajšanja. — Blagor onemu, kateri je imel srečo vmreti! Ko vživajo največi grešniki mir vesti, tedaj jaz gotovo nimam miru . . .“

„Neprestano se mi zdi, da sem v peklu. Nikedar nisem opustila sv. obhajila in tudi nobene od mojih navadnih pobožnosti; ali kaker to delam, zdi se mi, da bo to vse v večo mojo obsodbo. Pred očmi imam Vaše svéte, po kterih bi se morala ravnati, ali na noben način ne morem več prenašati. — Ne morem sprejeti svobode, ki mi jo Vi dajete, naj se vladam kaker vem in znam. Da nimam Vas, mogla bi še ob pamet priti ali končati sama sebe. Znam, da bi imeli Vi razloga reči mi, da mi je vse zastonj pridigati. Ali kedo bi želel bolj ko jaz, da bi bila mirna? Iz ljubezni do Vašega nebeškega učitelja Jezusa, nikar me ne zapustite! Prosim Vas, imejte poterpljenje z menoj in mislite, da storite Jezusu, kar storite

meni; in pri njemu Vam bo ohranjeno plačilo. Jaz nisem vredna, da Vam pišem; ali znam, da je Jezus sprejemal grešnike in gobove in tiste, ki so majhini v očeh sveta . . . “

„Naj se zgodi volja božja! Vam so znane moje britkosti. Mislim, da prihajajo od tod, ker me je Bog zapustil, in da mi pripušča te skušnjave, ki se bom po njih pogubila. Ker je on Bog, sam vidi, kaj sovraži moje serce in kako se tresem od pete do glave radi teh nevarnosti. Zakaj dopušča torej ta terpljenja? Naj mi bo dovoljeno reči brez greha: Zakaj me je odbil od sebe in hoče, do prenašam pekel na tem svetu? Zdi se mi, da vse moje življenje ni drugo, kaker ena velika ljuta rana od smertnih grehov. Se svojo poveršno voljo želim sebi smert. Ali tudi z ono voljo, s katero vlada razum, čutim, da mi je življenje marterništvo. Jaz Vam ne smem povedati svojih britkosti. Darujem jih vsmiljenju božjemu. Ali raje bi izvolila pekel, kaker da Vam rečem samo eno besedo več, kaker je resnica . . . “

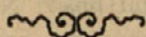
„Sramujem se svoje velike oholosti, da se prederzнем Vam pisati. Ali lahko se spominjate, kakšna sem bila, ko me je Jezus sprejel. Upam, da me ne boste tudi Vi odbili. Pravite mi, da bi Vam bilo drago, ako bi si izbrala drugega voditelja. Tako je! Znam, da ste se me že naveličali; ali znam tudi to da Vas jaz nisem iskala. Sam Bog me je za roko peljal k Vam. Vzdignite misli k njemu, in videli bodete, da Vam ne bo dovolil, da me zapustite . . . “

„Berem ono knjigo sv. Alfonsa: „Kako-treba ljubiti Jezusa“.) Reklo bi se, da je za me pisana. Kedarkoli jo vzamem v roke, vidim svojo nemarnost glede ljubezni in dobrot ljubega Jezusa. — Moj dobri Oče! Moj nemir in brezupnost zveličanja me še vedno preganja. Ali naj bo volja božja! Naj me že čakajo nebesa ali pekel; samo naj me Bog obvaruje greha. Oče moj, kako strašno je živeti tako na svetu! Ali naj bo volja božja! Tudi ne bi bilo prav, da sem brez terpljenja. Bog naj bo blagoslovljen! Ako on hoče, naj še trikrat poveča moje britkosti: naj mi da samo svojo vsmiljeno pomoč . . . “

„Nimam več skušnjav proti naši sveti veri. Ali Bog noče, da počivam. Njegova sveta modrost je znala pripustiti druge skušnjave. Moj Bog! Ko mislim o večnem zveličanju, vidim

*) „Pratica di amare Gesù“. Z gospodinjo se je bila naučila italijanski.

se nedostojnišo od onih, ki so v peklu, ker oni niso imeli toliko milosti, koliker sem jih imela jaz. Naj se pa vender zveličam ali ne, na vsaki način naj bo volja božja. Jaz upam v milost božjo in v zasluge terpljenja in smerti dobrega Jezusa, brez nobene moje zasluge . . .“.

Moli in zmagal boš!

Imenitni duhovni učenik Senjeri pripoveduje nekje to le: Neki mladenič se je bil vdal v svojih mlajših letih gerdim strastem. Ko spozna hudobijo svojih pregreh, jih sklene opustiti. Opravi torej dobro spoved ter nastopi pot poboljšanja. Nekoliko časa vživa sladek dušni mir; nobene hujše skušnjave ne čuti. Toda dolgo ne ostane tako. Skušnjave ga začno znova napadati. Nekaj časa se jim zoperstavlja, potem pade nazaj v stare grehe. To vbogega mladeniča tako zbega, da obupa nad svojim poboljšanjem ter sklene prostovoljno svoje življenje končati.

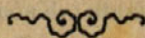
S tem namenom se odpravi k neki votlini, kjer je vedel, da prebivata dva huda volkova. Misli si, gotovo planeta na me ter me raztergata. Toda glej čudo! Ko se obupani mladenič približa votlini, pritečeta sicer volkova vsa divja vun, ali ko njega zagledata, se vležeta kaker krotka psička k njegovim nogam. Mladenič spozna v tem perst božji, opusti svoj namen ter se verne domov, kjer ima nekoliko časa spet mir pred hudimi skušnjavami. Pa ščasoma se skušnjave zopet zbude. Mladenič pade v stare grehe. Še veči obup ko prej se ga polasti. Zopet sklene prostovoljno končati svoje mlado življenje.

Da bi svoj namen izveršil, teče v bližnji gozd, kjer zgrabi strupeno kačo ter si jo ovije okoli vratu, češ pičila ga bo ter vmorila. Toda glej, zopet čudo! Kača mladeniča ne piči, marveč se izvije sè vso silo iz njegovih rok ter zbeži. Presenečen radi tega, se verže mladenič ves obupan na zemljo ter zdihuje: »Ah, torej še umreti ne morem, ko bi se vender se smertjo rešil svojega britkega dušnega stanja“. Sè solzami v očeh prosi Boga smerti. Ali Bog, ki ne mara smerti grešnika, temveč da se spreoberne in živi, on je hotel rešiti tudi dušo tega nesrečnega mladeniča.

Pošlje mu, na zemlji ležečemu, rahlo spanje. V spanju sliši glas, ki mu kliče: „Ubogi mladenič! zakaj obupuješ nad svojim poboljšanjem? Glej! česar ti ne premoreš, premorem jaz! Do sedaj nisi mogel premagati skušnjav, ker si preveč v samega sebe svoje upanje stavil, mene pa nisi potrebne milosti prosil. Moli, moli, in zmagal boš!“ Nato se mladenič prebudi. Zginila je obupnost iz njegovega serca, duša se je pomirila. Poklekne ter prav goreče moli ter Boga pomoči prosi. In kolikerkrat ga začnejo znova napadati hude skušnjave, vsakikrat posluša opomin Gospodov: Moli, moli! Vsakikrat poklekne ter moli iz dna serca. In za naprej nikoli več ni padel v stare grehe, marveč je ostal stanoviten v dobrem do smerti. Zakaj! Ker je ob času skušnjave molil, ker se ni več na se zanašal, ampak na pomoč božjo, katere moremo deležni postati le po molitvi!

Ljubi tretjeredniki! Morda tudi kateri izmed vas zdihuje v verigah kake hude strasti. Morda tudi kateri izmed vas že obupuje nad svojim poboljšanjem, bodi si v tej ali oni reči. Morda se nahaja kje mladenič tretjerednik, mladenka tretjerednica, ki hočeta zató, ker se jima zdi, da ne moreta spodobno po vodilu III. reda živeti, ne sicer usmertiti se kaker oni mladenič, pač pa odložiti škapulir in pas sv. očeta Frančiška, izstopiti iz reda. O nikar obupati! Vzemite si k sercu besede, ki jih je slišal oni mladenič v spanji: „Moli, moli in zmagal boš!“ Tretjeredniki, ki redno opravljajo svoje vsakdanje ter redovne molitve, tretjeredniki, ki molijo posebno ob času skušnjave, teh ne bodo skušnjave premagale, naj si bodo še tako hude. Molitev in greh ne moreta biti v istem sercu. Ali nehaš moliti, ali pa ostaneš stanoviten v skušnjavi. Če tega do sedaj še nisi skusil, pa vsaj sedaj skleni prav pobožno moliti, moliti posebno ob času skušnjave, in prepričal se boš kaker oni mladenič, da te skušnjava ne bo mogla premagati!

P. S. Č.

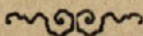

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporoča: br. Inocencij Jenko, klerik I. reda sv. Frančiška, † v Kamniku 19. apr. t. 1.

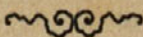
Dalje se priporočajo v pobožno molitev: neka žena iz Noveštife za pravega duha pokore, za sveto poterpežljivost, za

zdravje sebi, svojemu možu, otrokom, starišem in vsem svojim domačim, in za srečno zadnjo uro; tudi za zdravje pri živini in božji blagoslov pri vsem; ravno tako še v neke posebne namene; neka tretjerednica v neke posebne namene v čast Bogu Sv. Duhu in Materi Božji.

Zahvala za vslišano molitev.

T. I. izreka najserčnejše zahvalo presvetima Sercema Jezusa in Marije ter sv. Jožefu za prejete velike milosti v duhovnem in telesnem oziru, zlasti za prošeno in prejeto pomoč v važnih družinskih in službenih zadevah.

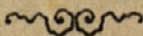
Prošnja iz Mostara.

Cenjenim naročnikom „Cvetja“ se priporočamo v molitev in ob enem se zatekamo k njim s prošnjo, da bi se blagovoljno spomnili naše sirotišnice, ki bi jo rade povečale ter ji prizidale tudi javno kapelo. V celem Mostaru je namreč ena sama katoliška cerkev, frančiškanska. Terdno upamo, da nam ljubi Bog po priprošnji sv. Antona mnogo blagih dobrotnikov nakloni. Tudi najmanjši dar se hvaležno sprejme.

Šolske sestre sv. Frančiška
v Mostáru, Hercegovina.

Priporočamo to prošnjo in radi sprejmemo in odpošljemo na svoje mesto, ako se nam kaj izroči v ta namen.

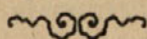
Opravništvo Cvetja.

Za kitajski misijon

so darovali sestri misijonarja p. Baptista, in sicer za mašno obleko: Neimenovana iz Gorice: 15 K, Ana Pondeljak: 4 K, gosp. kanonik Fr. Kosec: 10 K, M. B.: 5 K, A. T.: 2 K, Ivanka Urbas: 2 K, S. K. 5 K, Ivana Štefančič: 7 K, N. N. 5 K, F. L.: 2 K, Angelja Rogelj: 2 K.

P. misijonar je pisal svoji sestri, da je mašno obleko v velikim veseljem prejel in se vsem dobrotnikom, priserčno zahvaljuje: Bog jim poverni stoterno!

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1909.

Mesec maj.

1. sobota: sv. Filip in Jakob, ap. 2. nedelja, 3 po v. n.: zaščitništvo sv. Jožefa; sv. Atanazij, šk. c. uč. 3. pondeljek: najdenje sv. Križa. 4. torek: sv. Monika, vd. 5. sredo: sv. Pij V. p. 6. četrtek: sv. Janez pred lat. vr. 7. petek: sv. Stanislav, šk. m. 8. sobota: prikazen sv. Mihaela, arh. 9. nedelja, 4. po v. n.: sv. Gregorij Nazijanški, šk. c. uč. 10. pondeljek: osmina najdenja sv. križa. 11. torek sv. Jurij, m. 12. sredo: sv. Nerej in Ahilej, m. 13. četrtek: sv. Peter Regalat, sp. 1. r. P. O. 14. petek: bl. Frančišek Fabrijanski sp. 1. r. 15. sobota: sv. Janez de la Salle, sp. 16. nedelja, 5. po v. n.: posvečenje bazilike sv. Frančiška v Asizu: sv. Janez Nepom. m. 17. pondeljek, prošnji: sv. Paskalj Bajlon, sp. 1. r. P. O.	13. torek, prošnji: sv. Feliks Kantalijski, sp. kap. r. (P. O.) 19. sredo, prošnja: sv. Ivo, sp. 3. r. P. O. 20. četrtek: vnebohod Kristusov, R. P.; sv. Bernardin Sijenski, sp. 1. r. P. O. 21. petek: sv. Venancij, m. 22. sobota: bl. Janez Forest, m. 1. r. 23. nedelja, 6. po v. n.: sv. Peter Celestin, pap. 24. pondeljek: Marija, pomoč krist. 25. torek: prenesenje trupla sv. o. n. Frančiška. 26. sredo: osmina vnabohoda Krist. 27. četrtek: sv. Beda, sp. c. uč. 28. petek: sv. Gregorij VII., pap. 29. sobota, bink. (posi.): bl. Janez Pradski, m. 1. r. 30. nedelja binkoštna: P. O., V. O., sv. Ferdinand, sp. 3. r. P. O. 31. pondeljek binkoštni: bl. Gerard iz Vilamanje, sp. 3. r.
- P. O.** pomeni popolnoma odpustek za vse v cerkvah 3 redov sv. Frančiška.
- P. O.** " " " samo za ude svetovnega III. reda,
- (P. O.)** " " " v kapucinskih cerkvah.
- R. P. " rimsko postajo s popolnoma odpustkom za ude svet. 3. reda.
- V. O. " vesoljno odvezo s popolnoma odpustkom za ude svet. III. reda.

pri nas izgovarjal „suscipiat“ ko: „šušípiat“, „Agnus Dei“ ko „Anjuš Dei“, o tem bi rekli, da se pači ali pa norčuje.

Naj zahtevamo torej v evlaliji nemško-latinsko izreko? Zamenhof se derži v resnici te in ž njim deloma tudi idisti; od tod njih lepe besede paco (beri: patso, mir), tacar (beri: tatsár, molčati). Le sc (= sts) se zdi idistom pretežko; zato hočejo ciencia za scientia. Ali, ako ima mejnarodni pomožni jezik služiti tudi znanstvu, pač ne bo smel tako otročje kvariti besed. Sploh pa bi se bilo v takem jeziku varovati vsake samovoljnosti in nedoslednosti.

Kedor hoče latinskima *g* in *d* v vseh primerih ohraniti, kaker esperanto in ido, prvotni glas, mora tako ravnati tudi s *c* (= *k*) in *t*. Ako pagina media ne izgovarjamo: padzina ali padžina medzia, tudi certa scientia ne smemo: tserta stsientsia ali tšerta šientsia; kaker tam: *πάγινά μέδια*, tako tu: *κέριτα σιέντια*. Splošen glasoslovni zakon je namreč, da se v živem jeziku *k* in *t* ob enem z *g* in *d* spreminja ali nespreminja Nemško-latinska izreka je v tem oziru v že mertvem jeziku vmetno vstanovljena. V evlaliji se deržimo natornega zakona ter volimo tisto izreko, ki je v tej reči vsem narodom na svetu enako lahka, torej kaker pagina medie: *πάγινά μέδιε*, tako certe scientia: *κέριτε σιέντια*.

Dosledno moramo ohraniti v evlaliji tudi samoglasnike take, kaker so bili v stari latinščini, dolge in kratke, in po njih vravnavati naglas. Naš ocenjevavec pristavlja svojemu poročilu o tem, da latinski naglas ni lehak. To je res le za tistega, ki ne pozna kolikosti samoglasnika v predzadnjem zlogu v besedah, ki imajo več ko dva zloga. V evlaliji bi se dolžina samoglasnikov vsaj v učnih knjigah morala zaznamenjovati (kaker se sicer v novejšem času dela tudi v stari latinščini). Potem bi bilo ie lepore (zajec) brati: ie lèpore, ie lepóre (veselost, priljudnost) pa: ie lepôre.

Sicer pa je v evlaliji naglaševanje silno olajšano s tem, ker se v sklanji in spregi naglas ne premika, kaker v stari latinščini. Imena imajo do malega vedno naglas latinskega singularnega ablativa, glagoli naglas ablativa dotičnega participija sedanjega časa; lat. imperátor, abl. imperátôre, evl. vedno: imperátôre; lat. imágo, abl. imâgine, evl. vedno: imâgine; lat. spíritus, pa gen. pl. spírítuum, evl. vedno: spírítuo; lat. âmô, pa: amâre, evl.: amâno, amâni; latinsko gaudeo, pa: gaudêre, evl.: gaudêno, gaudêni; latinsko lêgo, lêgere, pa: colligo, colligere, evl.: legêno, legêni, colligêno, colligêni. Tudi v drugih časih ostane v evlaliji naglas na svojem mestu: amâino (praeterit.), amâuno (fut.), amâeno (perf.), amâano (durativ), amâono (inchoat.). Tako tudi „modi“ sedanjega časa: amânio (conj.), amânuo (imp.), amâniro (condit.), amânuro (opt.). V „modih“ drugih časov ostane končni samoglasnik debela dolg, naglas pa stopi na naslednji zlog: amálnio, amálniro itd. Prim. Mignonlied: „Si ué rósá intuèònia líi“. Sliši se to tako, kaker bi bil na končnem samoglasniku debela naš (ali hervaški) potegnjeni naglas. Za

naglas na svojem mestu; beseda „intuèònia“ se sliši blizu kakor trohejska tripodija.

Nekoliko znatniše bi se premikal naglas le v neketerih z enklitnimi partikulami sestavljenih zaimkih, ki bi ga imeli v nominativu na prvem, v akuzat. na srednjem zlogu: quiòda hòmine (quidam homo), pa: quiòda hòminé (quendam hominem), ia liàde muliere (eadem mulier), pa: iá liàde mulieré (eandem mulierem). Vender bi se dalo sprejeti tudi staro latinsko pravilo, da se naj zlog pred enklitiko povdari, naj bo dolg ali kratek.

Nekoliko večje težave delajo iz gerščine izposojene besede. Navadno so povdarjati po latinskem načinu ne glede na gerški akcent. V neketerih je pa že v starem času zmagal gerški akcent: anàthema, àncora, paràclito, kjer je dolgi samoglasnik predzadnjega zloga skrajšan, v drugih se je kratki povdarjeni na tistem mestu podaljšal: sophîa, theologîa, orthographîa itd. V obeh primerih bi se bilo držati v evlaliji današnjega navadnega naglaševanja.

(Dalje prih.)

Knjižna novost.

„Ave Marija!“

Slovenski nabožni list za jugoslovanske izseljenike v Ameriko. Izhaja začetkom vsakega meseca. Izdaja Družba sv. Rafaela v New Yorku za slovenske izseljence v Ameriki. Stane za Evropo 75 centov, ali K 3. 75. —

Kedo bi bil mislil pred 50 leti, da se bodo kedaj v Ameriki pisali, tiskali in izdajali tudi slovenski časniki in časopisi? Ali dan današnji se godi mariskaj, na kar tedaj še nihče na svetu ni mogel misliti. Pri nas po nekih krajih zdaj skoraj že ni hiše, ki ne bi imela koga v Ameriki, in še se izseljujejo eni za družimi. Ali bo to dobro za nas, ne bomo tu preiskavali. To vemo, da, če jih ni mogoče zadržati doma, je brez dvojbe dobro, da se skerbi za nje, da srečno tjakaj pridejo in tam prej ko mogoče najdejo svoj pošten zaslužek. V ta namen se je ustanovila v Novem Yorku Družba sv. Rafaela, ki ji je tajnik P. Kazimir Zakrajšek, misijonar za izseljence iz Avstrije. V najpotrebniši pouk slovenskim izseljencem je spisal ta pater drobno knjižico z naslovom „To-le vzemi in beri in spolnuj!“ in tudi nam je poslal nekoliko izvodov. Mogli bi postreči z njimi neketerim, ki bi takega pouka potrebovali in želeli.

Zdaj pa je začel izdajati isti pater tudi gori naznanjen pobožni list, ki mu želimo seveda najboljšega uspeha. Upamo, da ga bodo radi brali tudi v stari domovini zlasti tisti, ki imajo svoje sorodnike v Ameriki in bi se torej po pravici radi kaj bolj seznanili s cerkvenimi razmerami mej našimi rojaki v novem svetu. Kedor bi si ga želel naročiti, ni treba, da bi pisal naravnost v Ameriko; lahko se oberne na frančiškanski samostan v Kamniku, kjer je poblaščenec tega lista za vse južno-slavenske dežele dr. P. Gvido Rant, lektor bogoslovja v tamkajšnjem domačem učilišču.

